ئى سلام - س ج
www.islamQA.com

نىڭ ھاجەتخانا ئەدەپ-قائىدىلىرى

تتىكى ئەھكامىڭلار ئەرلەردىن سىيگەندە
ەپ چۈشەنگىنىم توغرىمۇ؟ بىلمىدىم، ئەگەر
سا ھەمدە ئۇنىڭ ياتىقى تازلىق ئۆيىگە يىقىن
مەسلىك تىخىمۇ ئەدەپلىك بولۇش بولامدۇ؟
غاندا مۇسۇلمان ئاياللارغا قويۇلىدىغان
ەۋەپتىن مەن مۇسۇلمان ئاياللارنى ئىنتايىن
ائىدىلىرىنى بىلمەي، ئۇلارغا ئازار بىرىپ
بىرىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە رەھمەت. ئاللاھ
ھەمدە سىزنى سالامەت ۋە ئامان- ئىسەن قىلسۇن.

مەدھىيە
ھقا بولسۇن.
سسىياتىغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكىڭىزگە ھەمدە
ىش، شۇ ئارقىلىق ئۇنىڭدىن ساقلىنىشقا
ىز. بىز سۇئالىڭىزغا تەپسىلىي ۋە زىيادە
مۈدكى ئۇسىزگە كاتتا ياخشىلىقلارغا يول
ئاچقاي!
ىڭ بىر بەلگىسى بولسا چوڭ بولسۇن، كىچىك
يولى كۆرسىتىلمىگەن ياخشى ئىش يوق، ھەمدە
چوڭ
مىغان ياكى چەكلەنمىگەن يامان ئىش يوق. ئۇ
ل بولۇپ، ئۇ غەيرى مۇسۇلمانلارنى ھەيران
غا سازاۋەر بولغان. پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ
سۇن) دەۋرىدە مۇشرىكلارنىڭ بىرى سەلمان
): "سىلەرنىڭ پەيغەمبىرىڭلار سىلەرگە ھەممە
وڭ تەرەت قىلىشنىمۇ.!" دىگەنىكەن. سەلمان
ندە ياكى چوڭ تەرەت قىلغاندا قىبلىگە
." دىگەن. [تىرمىزىي نەقىل قىلغان، 16. ئۇ:
ەنە مۇسلىمنىڭ سەھىيھىدە ۋە باشقىلىرىدا
نەقىل
ىشنىڭ ئەدەپ-قائىدىلىرى ۋە ئەھكاملىرى

ولۇپ ، ئۇلاردىن:
نامىز قىبلىسىگە ئالدىنى قىلماسلىق(
م(ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) ئاللاھنىڭ
اسا ئۆي-كەبە.) بۇ بولسا قىبلىنى ھۆرمەتلەش
تىن ئىبارەت. ئاللاھ ئەلچىسى مۇنداق دېگەن
دا ، قىبلىگە ئالدىنى ۋە ياكى كەينىنى
ۇسلىم نەقىل قىلغان ، 389]
تۇتماسلىق ، چۈنكى پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ
سۇن) مۇنداق دېگەن:«سىلەرنىڭ بىرىڭلار
مسۇن ۋە ياكى ئوڭ قولى بىلەن تازلىمىسۇن ،
ۋە
ن.»[بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 150]
ىق ، بەلكى نىجاسەتنى بىۋاستە تازلاشقا سول
س ۋە پەيغەمبەرنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە
ۋە پلىنىڭ:«سىلەرنىڭ بىرىڭلار سۈرۈتكەن چاغدا
سۇن.»[بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 5199] ،
نلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئايالى ھەفسە(ئاللاھ
پەيغەمبەر يېيىشكە ، ئىچىشكە ، تاھارەت
ئىلىش ، بىرىشكە ئوڭ قولىنى ئىشلىتەتتى.
ولىنى ئىشلىتەتتى.[ئىمام ئەھمەد نەقىل
بار ، 4912] ، ھەمدە ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل
شى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق
لىغاندا ، ئوڭ قولىنى ئىشلەتمىسۇن ، سول
»[ئىبنۇ ماجەھ نەقىل قىلغان ، 308. ئۇ يەنە
امىئىپدا بار ، 322]
ۇتۇپ قىلىش سۈننەت ، چۈنكى بۇنىڭدا بەكرەك
نىنى ۋە كىيىمىنى مەينەت قىلىۋىتىشىدىن
م بولسا ، ئۆرە تۇرۇپ سىيىشكە بولىدۇ.
گىلىش ، پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە
ئۆزىنى يۆگەمىتە ئەك ياقتۇرىدىغان نەرسە
ۇنى مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 517] ئەگەر كىشى
ندا ئۆزىنى دالدىغا ئالىدىغان بىر نەرسە
را قىلاشسۇن. چۈنكى مۇغدىرە بىلەن شۇئۇپبە دىن
"مەن پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە
ردە بولدۇم ، پەيغەمبەرنىڭ ھاجەت قىلغۇسى
ي نەقىل قىلغان ، 20. ھەمدە: بۇ ياخشى سەھىيە
تىن نەقىل قىلىنىدىكى ، ئۇ مۇنداق دېگەن:"

چىقتىم ، ھەمدە ئۇ ھاجەت قىلماقچى بولۇپ ،
غان ، 16. ئۇيەنە سەھىيە جامائىپدا بار ، 4651
]
ن ئىچىش ، چۈنكى ئۇنىڭدە بەكرەك يۆگىلىدۇ.
للاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا
ىقىن بولماي تۇرۇپ كىيىمىنى كۆتۈرمەيىتتى
. ئۇسەھىيە جامائىپدا بار ، 4652] ئەگەر
دىن كىيىن ۋە قارىغۇچىلارنىڭ كۆزىدىن
. بۇ ئۇقتىدىن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدىكىسىدىن
لىك سوئال سورىغۇچى
قا جايلاردا كۆپىنچە كىشىلەرنىڭ ئامىۋى
ۇرۇپ سەيىشى بولسا ئەدەپ-قائىدە ، ھايا ۋە
ىر ساغلام تەبىئەت ۋە ئەقىلگە ئىگە كىشىنى
كىشىلەرنىڭ ئالدىدا ئاللاھ ئۇنىڭ ئىككى
لاشتۇرغان ھەمدە ئۇنى يۆگەشكە بۇيرىغان
رەمت ئىدىيە ھەر بىر ئىرقتىكى بارلىق
سىدا ياخشى ئورۇن تاپقان. ۋە شۇنىڭدەك
ىشتىكى پىرىنسىپ خاتا ، چۈنكى ئۇنىڭدا
لەن ئۇلارنى سەيگەندە ۋە تەزەكلىگەندە
ىر قىسىم ھايۋانلاردىنمۇ پەس قىلىۋېتىدۇ
.
دا مەلۇم زىكرىلەرنى ئېيتىش شەرىئەتكە
ھۇال ۋە ئورۇنغا ناھايىتى مۇۋاپىق كېلىدۇ.
نلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) بىزگە ھاجەتخانىغا
للاھۇممە ئىننىي ئەئۇزۇ بىكە مىنەل خۇبۇسى
ن ئەركەك ۋە چىشى شەيتانلاردىن ساقلىشىڭنى
اندا: «غۇفرانەك (كەچۈرىشىڭنى سورايمەن.)»
دەيدۇ
.
ىن ، نىجاسەتنى تازلاشقا ئەھمىيەت بىرىشى
ەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)
گاھلاندۇرۇپ: «قەبرە ئازابىنىڭ كۆپ قىسمى
ن.[ئىبنۇماجەھ نەقىل قىلغان ، 342. ئۇسەھىيە
ستىن نەقىل قىلىنىدىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى
بولسۇن) ئىككى قەبرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ ،
ازاپ تارتىۋاتىدۇ. ئۇلار چوك ئىشقا
نى سۆيدۈكىدىن ساقلىمايىتتى. ھەمدە ئۇ

ىتتى.»[بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 5592]
ەت ئۇچ قېتىم ياكى ئۇچ قېتىمدىن كەيىن تاق
ى ئائىشەدىن(ئاللاھ ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن)
ەر پىلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)
ۇمەر مۇنداق دېگەن:"بىزمۇ ئۇنى قىلدۇق ،
كىزلىق ئىكەنلىكىنى بايقىدۇق."[ئىبنۇ
ەھىيە جامەئىپغا قاراڭ ، 4993]ئەبۇ ھۇرەيرە
لىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)مۇنداق
نى(تاش ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش نەرسە بىلەن)
[ئىمام ئەھمەد نەقىل قىلغان ؛ سەھىيە
ەپ تۇرگە ئايرىلغان ، 375]
ڭەك ياكى تىزەك ئىشلەتمەسلىكى كېرەك. بەلكى
ن نەرسىنى ئىشلىتىدۇ.ئەبۇ ھۇرەيرەدىن نەقىل
لاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا
جا قىلىشى ئۈچۈن بىر قاچا كۆتۈرۈالاتتى.ئۇ
بەر:«بۇ كىم ؟ دەپ سورىغان.ئۇ:"مەن ئەبۇ
:«ئۆزۈمنى تازلىشىم ئۈچۈن تاش تېپىپ كەل ،
نىپ كەلمە!»دېگەن.شۇنىڭ بىلەن مەن تاشلارنى
م ، ھەمدە ئۇلارنى ئۇنىڭ يېنىغا قويدۇم ،
ىن ، مەن قايتىپ كېلىپ ئۇنىڭدىن سورىدىم :
ار ؟".ئۇ:«ئۇلار جىنىنىڭ يەمەكلىكى.»دېدى.
نەقىل قىلغان ، 3571]
نكى جابىردىن(ئاللاھ ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن)
ھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا
چەكلىگەن.»[مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 423]ھەمدە
ىدۇ ۋە ئۇنى ئىستىمال قىلغۇچىغا زىيان
تكۈزىدۇ.
يدىغان سايىلارغا سىيەمسلىك كېرەك.چۈنكى
دە ئەبۇ ھۇرەيرەدىن نەقىل قىلىنىدىكى ،
ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)مۇنداق دېگەن:«
ككى نەرسىدىن ھەزەر قىلىڭلار!»ئۇلار:"ئى
قىلغۇچى ئىككە نەرسە نېمە ؟"دېدى.ئۇ:«
ا ياكى سايىدا ئىدىغان جايىغا بوشىتىش.»[
2.يەنە سەھىيە جامەئىپغا قاراڭ ، 110.]
ا ئالماي ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈرۈش ئۈچۈن ،
ى ، ياكى ھاجەت قىلىۋاتقاندا سالامنى ئىلىك
ئىزاھاتى:ئىسلامى سالام بولسا"ئەسسەلامۇ

؛ ئاللاھنىڭ ئىسىملىرىنىڭ بىرى بولسا"
بىن ئابدۇللاھ نەقىل قىلىدىكى ، بىر كىشى
امانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) كىچىك تەرەت
ۋە ئۇنىڭغا سالام قىلدى. ئاللاھ ئەلچىنىسى
ىڭغا بولسۇن) ئۇنىڭغا:« ئەگەر سەن مېنى بۇ
!. چۈنكى سەن ئۇنى قىلساڭ ، مەن ئۇنى ئىلىنىڭ
ەقىل قىلغان ، 346. يەنە سەھىيھ جامىئىپغا
ەتخانىدا زۆرۈرىيەتسىز گەپ قىلىش مەكرۇھ(
ھايدۇ) دەيدۇ.
ە بەلگىلەنگەن ، ھەر بىر شەخىس بىر كۈندە
سىم ئەدەپ-قائىدە ۋە ئەھكاملار.شەرئىەت
ۈل بۆلگەن يەردە ، تىخىمۇ چوڭ ئىشلارغا نىسبەت
ئوخشاش قانۇنلارنى ئىلىپ كەلگەن باشقا بىر
بىلەن قەسەمكى ، بۇ ئۇنىڭ مۇكەممەللىكى ۋە
زۆرۈرلۈكىنى ئىسپاتلاشقا يېتەرلىك. بىز
شىنى ، ھەممەيلەننى ھەقىقەتكە يېتەكلىشىنى
ھەممىدنى تەرىپلىسۇن ۋە ئامان قىلسۇن.

مەد سالىھ مۇنەججىد